

Inimõiguste Instituudi aastakonverents, 10. detsembril 2011

Eurosaadik Tunne Kelami avakõne inimõiguste konverentsil
10. detsembril 2011 Tallinnas Olümpia konverentsikeskuses

Tere tulemast, on väga tore teid näha siin! See on mitte ainult Eesti üritus, vaid nagu juba kõrvaklapid näitavad, on tegemist rahvusvahelise üritusega.

Inimene on kordumatu väärtus, teda ei saa paljundada, tuhandete või miljonitega temast koopiaid teha. See on diktaatorite pürgimus. Aga nad pole selles kunagi õnnestunud - saada endale miljonite viisi ühetaolisi alamaid.

Vana Euroopa traditsioon, mis tuleneb juba kristlikust traditsioonist, on see, et inimene on kordumatu, ainulaadne nähtus, ja tal on oma mitte lihtsalt õigused, vaid ka väärikus. Ja loomulikult ka vastutus. See on meie tänapäeva inimõiguste tõlgendamise üks küsimus: kuidas õigusi tasakaalustada vastutuse ja väärikusega.

Mulle tuleb tänase päeva puhul meelde nõukogude aeg, kus vaikselt püüti tähistada 10. detsembrit, olles opositsioonis valitseva diktatuuriga, sallimatu diktatuuriga. Mäletan väga hästi aastat 1975, kui Nõukogude Liidu juht Brežnev Helsingi konverentsil kirjutas alla kolmandale korvile, mis sisaldas inimõiguste tunnustamist esmakordselt ka Nõukogude Liidu poolt.

Teatavasti andis see väga olulise hoova inimestele, kes seisid enda ja oma kaaslaste õiguste ja väärikuse eest. Meil on siin täna Enn Tarto, kes saab sellest pikemalt rääkida.

1975 vaatamata sellele et Nõukogude Liidu valitsus oma kohustusi ei järginud - nagu diktaatoritele tavaks -, ometi lõi see hoopis teistsuguse olukorra. Täna me suhtume teistsuguse soojuse ja tähelepanuga neisse inimestesse, kes kogunevad Moskvas ja teistes Venemaa linnades, seismaks oma inimõiguste ja väärikuse eest. Ka õiguse eest ausale valimistulemusele, mida viimase pühapäeva valimistulemus kindlasti ei olnud.

Mul oli võimalus läinud teisipäeva pärastlõunal Brüsselis kohtuda Vene inimõiguslaste delegatsiooniga, keda juhtis Garri Kasparov, ja kes tõid värskeid muljeid sellest, mis on toimunud Moskvas. Nad olid otse telefoniühenduses demonstrantidega.

See näitab võibolla ka seda, milline on Eesti roll praegu Venemaa naabruses olles, meie vajadus solidaarsuseks, toetuseks kõigile neile, kes püüavad luua normaalset ühiskonda, kus üksikkodanik ei pea olema hirmul politseivägivalda, kohtu ebaõiglase otsuste või valimistulemuse võltsimise pärast.

Mul on hea meel veel kord teid tervitada siin ja avada see konverents.

(P.S! Tegemist on vabaümbekirjutusega)